

๑.๑๒ ชิงชัน

ชื่อท้องถิ่น	อีเม้ง
ชื่ออื่นๆ	กระซิบ ประดู่สับ (สุราษฎร์ธานี) กำพืดัน พะยุงหิน อัญชัน (เพชรบูรณ์) ชิงชัน ประดู่ชิงชัน (ภาคกลาง) ตู๋ลาย (ลำปาง) ตู๋สะแตน (ภาคเหนือ) พยุงแกลบ (สระบุรี) พะยุงแดง (พิษณุโลก) ยูน (จันทบุรี) เกิด เกิดดำ เกิดแดง (เชียงใหม่)
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Dalbergia oliveri</i> Gamble ex Prain
ชื่อพ้อง	-
ชื่อวงศ์	FABACEAE (LEGUMINOSAE-PAPILIONOIDEAE)
ชื่อสามัญ	Siamese rosewood / Chingchan

รหัสพรรณไม้ ๑-๖๓๑๑๙๐๖-๑๓-๐๑๒ จำนวนที่พบ ๒ ต้น

สถานภาพ (IUCN) ใกล้สูญพันธุ์ (Endangered: EN)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

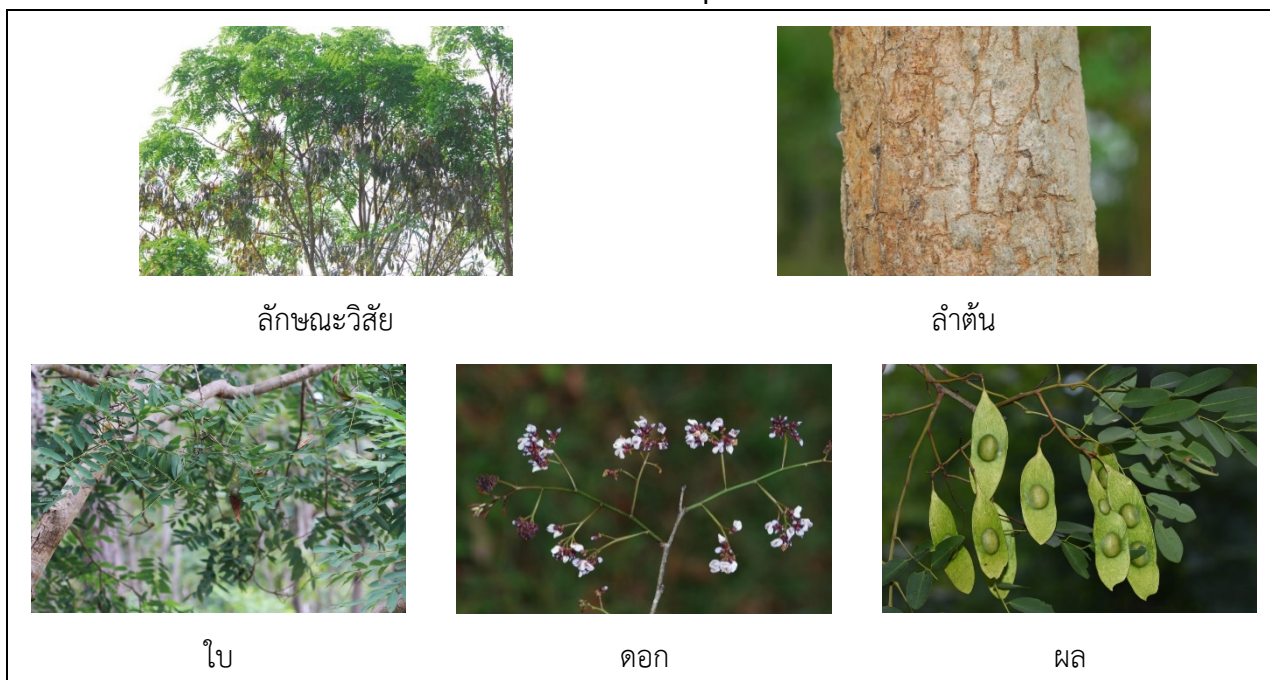
ไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ผลัดใบ สูงถึง ๒๕ เมตร เปลือกหนา สีน้ำตาลเทา กะเทาะล่อน เป็นแผ่นขนาดเล็ก เปลือกในสีเหลือง ยอดและใบอ่อนออกสีแดง กลี้ยงหรือมีขนเพียงเบาบาง ใบ เป็นช่อ มีใบประกอบย่อย ๑๑-๑๗ ใบ มีลักษณะยาวรี รูปขอบขนานแกมรูปหอก โคนใบมนกลม ปลายใบมนทุ้มและหยักเว้าเล็กน้อยทางด้านท้องใบจะมีสีจางกว่าด้านหลังใบ ดอก สีขาวอมม่วง ออกเป็นช่อดอกเชิงประอบตามปลายกิ่ง ดอกจะเกิดพร้อมกับการผลัดใบใหม่ เกสรผู้แยกเป็น ๒ กลุ่มๆ ละ ๕ อัน ผล เป็นฝักมีลักษณะแบนแผ่เป็นปีกยาวรีหรือขอบรูปขนาน กว้าง ๓-๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๘-๑๗ เซนติเมตร ผิวเรียบส่วนที่หุ้มเมล็ดหนาแข็ง มีลักษณะเป็นกระเปาะกลมหรือแบนรีเล็กน้อย หนุนเห็นได้ชัด ส่วนมากมีเมล็ดเดียว มีลักษณะคล้ายรูปไตสีน้ำตาล ออกดอกเดือนมีนาคม-พฤษภาคม ฝักแก่เดือนพฤษภาคม-กันยายน พบในป่าเบญจพรรณ และป่าดิบแล้ง ที่ระดับความสูง ๑๐๐-๗๐๐ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง ยกเว้นภาคใต้

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น

- อาหาร -
- สรรพคุณ - แก่นและเปลือกใช้สมานแผล ช่วยบำรุงเลือด เหมาะกับสตรีหลังคลอดลูก
- การใช้ประโยชน์อื่นๆ - เนื้อไม้ใช้ทำก่อสร้าง การตกแต่งภายใน เฟอร์นิเจอร์ เครื่องเรือน

ทำเครื่องดนตรี เช่น ขลุ่ย ซอ ลูกกระพรวน

ภาพที่ ๑๒ แสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของ ชิงชัน

แหล่งอ้างอิง :

- ๑.ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ กรมป่าไม้. (ม.ป.ป.). “*Dalbergia oliveri* Gamble ex Prain”. https://fp.forest.go.th/rfd_app/rfd_bio/homepage/index.php?page=f_detail.php&pID=๔๖๕๙&pType=PLANTS&p_search=๕๐๑๗๓&start=๑&p_file=homepage.php&p_file๒=f_all_list.php
๒. ส่วนส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ กรมป่าไม้ และ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (ม.ป.ป.). “ชิงชัน *Dalbergia oliveri* Gamble ex Prain”. <https://site-matching.forest.go.th/plant.php?id=๑๔>